

Jafnréttismál lögreglunnar árið 2016

1. Formáli

Í þessari samantekt er farið yfir **stöðu jafnréttismála** lögreglunnar fyrir árið **2016** og þau verkefni sem jafnréttisfulltrúi lögreglunnar ásamt jafnréttisnefnd lögreglunnar og jafnréttisfulltrúum embættanna komu að. Líkt og áður átti jafnréttisfulltrúi lögreglunnar í góðri samvinnu við jafnréttisfulltrúa embættanna¹ og eins var hann í góðri samvinnu við Jafnréttisstofu, innanríkisráðuneytið og kynjafræði Háskóla Íslands.

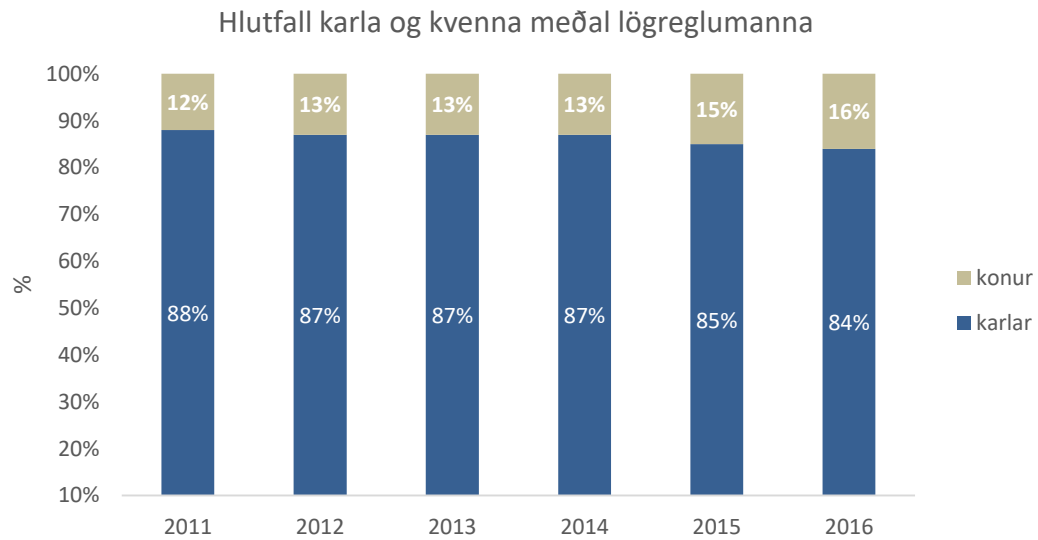
2. Kynjabókhald lögreglunnar

Þann 1. febrúar 2016 voru 706 lögreglumenn, þ.m.t. héraðslögreglumenn og afleysingamenn, starfandi í lögreglunni, þar af voru 113 konur, eða 16%. Fjöldi annarra starfsmanna² var 165 eða 107 konur (64,8%) og 58 karlar (35,2%) (tafla 3).

¹Sjá nánar í viðauka I.

²Fjöldi starfsmanna hjá embætti Héraðssaksóknara eru ekki taldir með í tölum fyrir árið 2016 þar sem þeir teljast sem starfsmenn ákærvalds.

Hlutfall lögreglumanna³, kyngreint, árin 2011-2016 er að finna á mynd 1. **Lítill breyting** er á hlutfalli kvenna milli ára og hlutur kvenna hefur nánast staðið í stað en árið 2016 varð áfram aukning og hlutfall kvenna náði þá upp í 16%.

Mynd 1. Fjöldi lögreglumanna 2011-2016, kyngreint, miðað við stöðuna 1.febrúar.

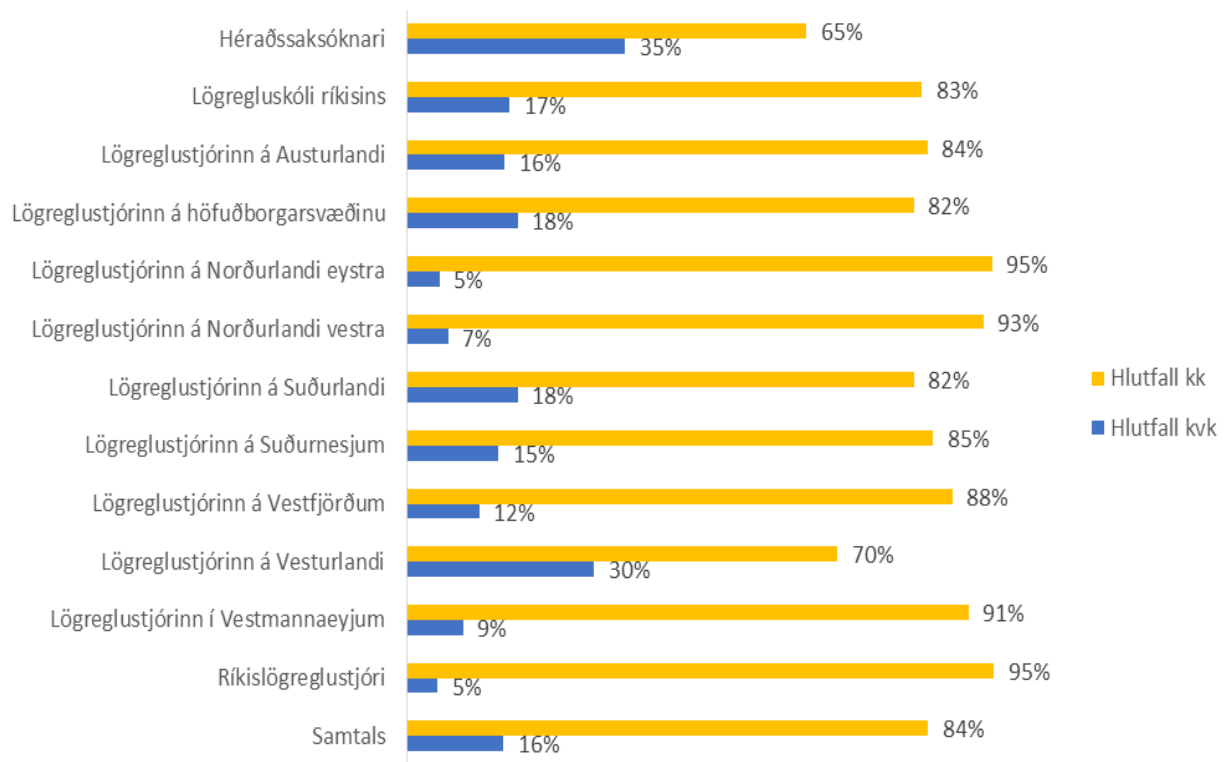
³ Héraðs- og afleysingamenn ekki taldir með.

Fjöldi starfandi lögreglumanna þann 1. febrúar 2016, greint eftir kyni og starfsstigi, má finna í töflu 1. Af 46 yfir- og aðstoðaryfirlögrelupjónum voru **þrjár konur**, en þær gegna stöðu aðstoðaryfirlögrelupjóns. Af 39 aðalvarðstjórum voru tvær konur starfandi, eða 5%, og af 126 varðstjórum voru 7 konur, eða tæp 6%. Hlutfall kvenna var **mest meðal lögreglumanna** eða 23% en af 258 lögreglumönnum voru 60 konur. Af 66 lögreglufulltrúum voru 11 konur eða tæp 17%. Engin kona var starfandi sem yfirlögrelupjónn árið 2016.

Tafla 1. Fjöldi lögreglumanna þann 1. febrúar 2016, greint eftir kyni og starfsstigi.

Starfsstig	Karl	Kona	Samtals	Hlutfall karla	Hlutfall kvenna
Yfirlögrelupjónn	22	0	22	100,0%	0,0%
Aðstoðaryfirlögrelupjónn	21	3	24	87,5%	12,5%
Aðalvarðstjóri	37	2	39	94,9%	5,1%
Lögrelfulfulltrúi	55	11	66	83,3%	16,7%
Varðstjóri	119	7	126	94,4%	5,6%
Rannsóknarlögreglumaður	93	18	111	83,8%	16,2%
Lögreglumenn	198	60	258	76,7%	23,3%
Samtals	545	101	646	84,4%	15,6%
Héraðslögreglumaður	41	6	47	87,2%	12,8%
Afleysingarmaður	7	6	13	53,8%	46,2%
Samtals	593	113	706	84,0%	16,0%

Á mynd 2 má sjá hlutfall starfandi lögreglumanna, kyngreint, eftir embættum. **Mest** var hlutfallið hjá embætti Héraðssaksóknara (35%) og embætti Lögreglustjórans á Vesturlandi (30%). Hjá öðrum embættum var hlutfallið lægra eða frá 5-18%.

Mynd 2. Hlutfall starfandi lögreglumanna, kyngreint, eftir embættum.

Í töflu 2 má finna fjölda lögreglustjóra, kyngreint, miðað við stöðuna 1. febrúar 2016. Hlutfall kvenna meðal allra lögreglustjóra er 31%. Þá gegndi engin kona stöðu aðstoðarlögreglustjóra.

Tafla 2. Fjöldi lögreglustjóra⁴, eftir kyni.

Starfstíll	Karl	Kona	Samtals	Hlutfall karla	Hlutfall kvenna
Ríkislögreglustjóri	1	0	1	100,0%	0,0%
Lögreglustjóri/Skólastjóri	6	4	10	60,0%	40,0%
Aðstoðarlögreglustjóri	2	0	2	100,0%	0,0%
Samtals	9	4	13	69%	31%

Í töflu 3 má finna fjölda annarra starfsmanna innan lögreglunnar, kyngreint, miðað við stöðuna 1. febrúar 2016. Þar má sjá að mest er hlutfall kvenna, eftir starfstíli, meðal **ræstinga** (100%), **skrifstofufólks** (92,7%) og **landamærarvörðna** (70%). Hlutfall kvenna sem **deildarstjóri** er hærra en karla eða tæp 67% á móti 33%. Sama á við um hlutfall kvenna sem **aðstoðarsaksóknari**. Hins vegar er hlutfall karla sem **fangavörður** hærra eða tæp 67% á móti 33% konur og einnig hærra meðal **löglærða fulltrúa** og **sérfræðinga** (sjá nánar töflu 3).

Tafla 3. Fjöldi annarra starfsmanna innan lögreglunnar, kyngreint, eftir starfstíli.

Starfstíll	Karl	Kona	Samtals	Hlutfall karla	Hlutfall kvenna
Fjármálastjóri/framkvæmdastjóri	2	0	2	100,0%	0,0%
Skrifstofustjóri/starfsmannastjóri/mannauðsstjóri	0	3	3	0,0%	100,0%
Deildarstjóri	2	4	6	33,3%	66,7%
Aðstoðarsaksóknari	5	10	15	33,3%	66,7%
Löglærður fulltrúi	11	7	18	61,1%	38,9%
Sérfræðingur	21	12	33	63,6%	36,4%
Skrifstofumaður	4	51	55	7,3%	92,7%
Fangavörður	4	2	6	66,7%	33,3%
Ræsting	0	10	10	0,0%	100,0%
Landamæravörður	3	7	10	30,0%	70,0%
Umsjónarmaður	6	1	7	85,7%	14,3%
Samtals	58	107	165	35,2%	64,8%

⁴ Héraðssaksóknari er ekki talinn með.

3. Niðurstöður framkvæmdaáætlunar í jafnréttismálum lögreglunnar fyrir árið 2016

Upplýsingar bárust frá öllum 11 embættunum⁵ og fylgja svör þeirra hér fyrir neðan. Í þeim kemur m.a. fram að af þeim 52 starfsmönnum sem sátu í **yfirstjórn** þessara embætta, voru 11 konur (21,2%) á mótí 41 körlum (78,8%) (tafla 4).

Af þeim 40 lögreglumönnum sem hættu störfum árið 2016 voru 8 karlar sem hættu vegna aldurs (20%). Engin kona hætti vegna aldurs á árinu 2016. 28 lögreglumenn fóru í önnur störf, 18 karlar (45%) og 10 konur (25%). Engin hætti störfum vegna náms. Þá hættu þrjú karlar (7,5%) og ein kona (2,5%) af öðrum ástæðum⁶. Meðal annarra starfsmanna voru tveir karlar sem hættu vegna aldurs (20,0%), einn karl (10%) og ein kona (10%) fóru í nám og sex fóru í önnur störf, tvær konur (20,0%) og fjórir karlar (40,0%). Engin hætti af öðrum ástæðum á árinu 2016.

Ekki var **tilkynnt um neitt** tilvik eineltis eða kynferðislegrar áreitni á árinu 2016 skv. upplýsingum þessara embætta (tafla 6).

Tafla 4. Fjöldi karla og kvenna í yfirstjórn embætta, árið 2016.

	Karl	Kona	Samtals
Seta í yfirstjórn	41	11	52

Tafla 5. Ástæður brotthvarfs meðal lögreglumanna og annarra starfsmanna, árið 2016.

	Karl	Kona	Samtals	Hlutfall (%)
Aldur- lögreglumenn	8	0	8	20%
Nám – lögreglumenn	0	0	0	0
Önnur störf lögreglumenn	18	10	28	70%
Annað - lögreglumenn	3	1	4	10%
Samtals	29	11	40	100%

	Karl	Kona	Samtals	Hlutfall(%)
Aldur – aðrir starfsmenn	2	0	2	20,0
Nám – aðrir starfsmenn	1	1	2	20,0
Önnur störf – aðrir starfsmenn	4	2	6	60,0
Annað – aðrir starfsmenn	0	0	0	0,0
Samtals	7	3	10	100%

⁵ Lögregluembættin níu ásamt embætti ríkislögreglustjóra og héraðssaksóknara.

⁶ Undir „Annað“ flokkast líka heilsubrestur.

Tafla 6. Fjöldi tilkynntra tilvika um einelti eða kynferðislega áreitni, árið 2016.

Tilkynnt tilvik um einelti	0
Tilkynnt tilvik um kynferðislega áreitni	0

4. Aðgerðaráætlun jafnréttismála 2015-2016

Aðgerðaráætlun í jafnréttismálum fyrir árið 2015-2016 var gefin út í október 2015. Hér er að finna yfirlit yfir aðgerð/-ir sem enn eru í vinnslu:

- **Samræming fjölskyldu og vinnu.** Jafnréttisnefnd lögreglunnar vinnur enn að því að senda frá sér tilmæli á alla lögreglustjóra um hvernig hugað er að samræmingu vinnu og fjölskyldu á vinnustað. Stuðst verður við niðurstöður rannsóknar Rannveigar Ágústu Guðjónsdóttur á upplifun karla meðal lögreglumanna af vinnumenningu lögreglunnar sem unnin var sumarið 2016.

5. Fagráð lögreglunnar

Fagráð lögreglunnar er ráð óháðra aðila sem hefur það hlutverk að taka við, meta, fylgja eftir og koma í viðeigandi farveg tilkynningum sem ráðinu berast sem varða beina og óbeina mismunun, kynbundna áreitni, kynferðislega áreitni, kynbundið ofbeldi eða einelti innan lögreglunnar og tryggja að þær fái viðhlítandi málsferð samkvæmt verklagsreglum fagráðs og landslaga. Á árinu 2016 barst fagráðinu ein tilkynning sem enn er í vinnslu

Tafla 7. Fjöldi tilkynntra mála til fagráðs lögreglunnar, árið 2016.

Tilkynnt mál	Fjöldi
Í vinnslu	1
Samtals	1

6. Fundir, námskeið og rannsóknir

Jafnréttisnefnd lögreglunnar hélt einn fund árið 2016 og í október sama ár hitti nefndin jafnréttisfulltrúa embættanna á sínum árlega fundi. Á fundinum var m.a. farið yfir stöðu jafnréttismála hjá embættunum, farið yfir aðgerðaráætlun og haldin vinnustofa um hvernig slíkar áætlanir eru unnar. Tekin var umræða um fagráð lögreglunnar, þá hvort starfsmenn lögreglunnar væru ekki nægilega upplýstir um þetta úrræði. Rannveig Ágústa Guðjónsdóttir, MA nemi, var með kynningu á rannsókn sinni um upplifun karla meðal lögreglumanna af vinnumenningu og kynjatengslum innan lögreglunnar. Þá luku starfsmenn mannauðsdeilda embættis ríkislögreglustjóra og lögreglunnar á höfuðborgarsvæðinu námskeiði um kynjasambættingu ráðningarferla á árinu 2016. Tveimur styrkjum var úthlutað til rannsókna á sviði jafnréttismála innan lögreglunnar, annar úr Nýsköpunarsjóð Íslands í mars 2016 og hinn úr Jafnréttissjóð Íslands í júní 2016. Líkt og áður sat jafnréttisfulltrúi lögreglunnar árlegt jafnréttisþing.

7. Næstu skref í jafnréttismálum lögreglunnar

Jafnréttisfulltrúi lögreglunnar, ásamt jafnréttisnefnd lögreglunnar og jafnréttisfulltrúum embættanna munu áfram vinna að því að jafna hlut karla og kvenna innan lögreglunnar og huga enn frekar að samræmingu vinnu og fjölskyldu.

Viðauki I: Jafnréttisfulltrúar embættanna 2016

Lögreglustjórinn á Austurlandi

Sigfríð M. Bjarnadóttir

Lögreglustjórinn á Norðurlandi eystra

Kristján Kristjánsson

Lögreglustjórinn á Norðurlandi vestra

Kristján Þorbjörnsson

Lögreglustjórinn á Suðurlandi

Elín Jóhannsdóttir

Lögreglustjórinn á Suðurnesjum

Vilhjálmur Reyr Þórhallsson

Lögreglustjórinn á Vestfjörðum

Gylfi Þór Gíslason

Lögreglustjórinn á Vesturlandi

Þórir Björgvinsson

Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu

Margrét Þóra Guðmundsdóttir

Ríkislögreglustjórinn

Katrín Salima Dögg Ólafsdóttir

Héraðssaksóknari

Hlín Þórhallsdóttir

Vestmannaeyjar

Jón Bragi Arnarson